

Der er naturligvis stor usikkerhed om udviklingen, når man ser små 40 år frem, men ét er sikkert med aftalen: Hvis fortjenesten på olien eksploderer, medfører aftalen, at staten ikke må øge den statslige andel af denne fortjeneste – helt i modsætning til de gældende regler og i modstrid med det, vi ser i vores nabolande, hvor skatteprocenterne er sat op, når indtjeningen er steget mere end forventet.

Først løber de med vores olie, og så beder de os om at rydde op

Staten får efter 2012 en andel af DUC på 20 pct., fremhæver regeringen, mens den glemmer, at i 2012 ville 100 pct. af olien være samfundets, hvis ikke regeringen havde lavet en aftale om forlængelse af A.P. Møller – Mærsk's eneret.

Ejerandelen på 20 pct. betyder, at staten skal betale 20 pct. af udgifterne til oprydningen på de felter, der er tømt. Denne udgift skulle ellers betales af A.P. Møller – Mærsk og DUC alene, da der i den gældende aftale står, at selskaberne skal rydde op efter sig.

Desuden sker der med aftalen en ændring af skattereglerne: Mens der produceres, kan alle driftsudgifter trækkes fra, men når der ikke er flere indtægter, er der i sagens natur heller ikke noget at trække udgifterne fra i. Derfor skulle selskaberne lægge til side, mens indtægterne strømmede ind (og det skulle de nok have råd til med den alt for lempelige beskatning). Nu tilbyder staten at udbetale den skattefordel, oprydningen ville have medført, hvis ikke feltet var tømt.

Det er en dobbelt hån: Først får samfundet en alt for ringe andel af værdierne, mens olien pumpes op. Når så felterne er tømt, får vi lov til at betale en stor andel af udgifterne til oprydningen.

Alternativer til aftalen

Her og nu, fra 2004 til 2012, hvor alt tyder på, at vi får de største fortjenester på olien og gasen, kan samfundet bare skærpe beskatningen, det vil ikke stride mod nogen aftale. Det indrømmer selv regeringen, men den afviser at gøre det.

Fra 2012 tilfalder alle rettigheder igen staten. Desuden har staten efter de gældende regler ret til at overtage alt produktionsudstyret, hvilket givet kan gøres billigt, da udstyret for længst er nedskrevet, og da alternativet er, at A.P. Møller

– Mærsk og DUC for egen regning skal fjerne udstyret.

Samfundet kunne selv stå for produktionen med DONG som basis, eventuelt i samarbejde med andre selskaber, der har særlig ekspertise. DONG er allerede olieproducent i Nordsøen. DONG fungerer som operatør – det selskab, der har ansvaret for produktionen. Det gælder f.eks. på oliefeltet Siri. Og fra kun at være aktiv i den danske del af Nordsøen har DONG nu også mange aktiviteter i andre dele af Nordsøen.

DONG er absolut kompetent. I en sammenligning mellem 21 olieselskaber i Nordsøen i 2001 blev DONG målt til at ligge helt i top, når det angik, hvor mange meter der bores om dagen, og helt i top, hvad angår at gøre det billigt. Også hvad angår sikkerhed, har DONG klaret sig godt. Kilde: Berlingske Tidende den 13. september 2002.

DONG er ekspert i at udnytte felter, hvor der er relativt lidt olie tilbage; netop den kompetence der i stigende grad bliver brug for i den danske del af Nordsøen.

Hvis det i disse privatiseringstider ikke er muligt at samle flertal for en sådan løsning, kan olien sendes i udbud. Med udsigten til en fortjeneste på et par hundrede milliarder kroner efter skat og omkostninger vil der nok være en del selskaber, der vil byde mere end de få milliarder, A.P. Møller – Mærsk og DUC i bedste fald kommer af med ifølge den indgåede aftale. Forslaget om udbud har regeringens egen Konkurrencestyrelse peget på som en god løsning (Konkurrenceredegørelse 2002 side 249), men også dette råd har regeringen valgt at sidde overhørig.

Når man læser regeringens redegørelser og svar, står det mere end tydeligt, at man ikke så meget som et sekund har overvejet et alternativ til at forlænge A.P. Møller – Mærsk's eneret. I en sådan situation er det helt naturligt, at aftalen er blevet så dårlig for samfundet, som det er tilfældet.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siunmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.